

Elżbieta Jaworska

"Literatura po obu stronach karty pocztowej", Janusz Dunin, "Literatura Ludowa" nr 2 (1973) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 17/51, 182

1974

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(IV) DUNIN Janusz: Literatura po obu stronach karty pocztowej. "Literatura Ludowa" 1973 nr 2 s.3-12.

Artykuł sygnalizuje problemy związane z badaniem pocztówki polskiej, głównie zaś zamieszczonych na niej tekstów. Upowszechnienie pocztówki łączy autor z szerszym zjawiskiem zastępowania na przełomie XIX i XX w. tradycyjnego folkloru ustnego nowszymi formami utrwalonymi w druku, które proponuje nazwać "folklorem drukowanym". Zalicza do nich, poza kartami pocztowymi, innego rodzaju druki ulotne, a także zbiorki flirtów towarzyskich, przepowiedni, toastów itp. Tego rodzaju folklor, popularny szczególnie w środowiskach małomiasteczkowych i robotniczych, oddziaływał na kształtowanie się nowej obyczajowości. Karta pocztowa zaś pełniła dodatkowo funkcje patriotyczne, wówczas gdy zamieszczony na niej tekst, połączony ze stosowną grafiką, zaczerpnięty był z poezji narodowej. Artykuł zawiera wskazówki bibliograficzne dotyczące badań nad kartofilią w skali europejskiej oraz reprodukcje pocztówek.

BP/51/83

El.J.

(IV) KARNAWAŁ DZIADOWSKI. Pieśni wędrownych śpiewaków (XIX-XX w.). Wybór i oprac. S.Nyrkowski. Wstęp J.Krzyżanowski. Warszawa 1973, LSW, ss.390, ilustr., tabl.12, zł 68.-

Antologia 128 pieśni nowiniarskich pochodzących z druków ulotnych XIX- i XX-wiecznych. Jest to pierwszy w Polsce zbiór prezentujący tę zaniedbaną przez zbieraczy i badaczy odmianę folkloru, będący częściowo owocem poszukiwań bibliotecznych, w głównej zaś mierze wynikiem indywidualnego zbieractwa S.Nyrkowskiego i jego kontaktów z uczestnikami pielgrzymek. Wprowadzenie i wstęp orientują w historycznym rozwoju pieśni nowiniarskiej, która w średniowieczu należała do repertuaru rybaków, później zaś stała się domeną wędrownych dziadów. Rozkwit pieśni o niezwykłych zdarzeniach przypada na wiek XIX i wiąże się z upowszechnianiem jej poprzez druki ulotne. Teksty zaopatrzone w metryczki bibliograficzne i objaśnienia językowe.

BP/51/84

El.J.